

Konst Stockholm

SUGGESTIVA VERK. Where Is Where? av Eija-Liisa Ahtila, 2008.

”En av Nordens främsta”

Eija-Liisa Ahtila är den första finländaren sedan Alvar Aalto att föräras en separatutställning på Moderna Museet. Sedan hon fick sitt genombrott med videon *If 6 was 9* på galleri Index i Stockholm har museets överintendent Daniel Birnbaum följt Ahtilas karriär med intresse.

– Eija-Liisa Ahtila var pionjär under 90-talet och blev då central på konstbiennalerna. Hon arbetar skickligt med rumslighet. Ahtila och Olafur Eliasson är de mest kända nordiska konstnärerna internationellt just nu. Hon är kanske den roligaste, och visuellt rik. Det är originellt med både atmosfär och visuell styrka, säger Daniel Birnbaum.

Ahtilas verk har visats på de största konstscenerna i London, Paris och New York samt nu också i Stockholm på Moderna Museet, i samma stora utrymme där Turner, Monet och Twombly hängde för några veckor sedan.

– Museet har även förvärvat alla de viktiga verken i hennes konstnärskap, berättar Birnbaum.

De nya verken, husskulpturerna inte minst, visar en ny dimension, konstaterar konstnären Tobias Bernstrup på vernissagen. Han kom i kontakt med Ahtila för första gången i Malmö och tycker om den luftiga atmosfären som genomströmmar utställningen.

– Ahtila är en av dagens viktigaste

konstnärer. Hon har skapat ett nytt språk inom videokonsten, ett icke linjärt berättande, säger Bernstrup och jämför henne med de svenska konstnärerna Annika Larsson och Ann-Sofi Sidén.

Gränsöverskridande videokonst
När den rörliga bilden blev alltmer central inom konsten under 1990-talet låg Ahtila i täten. Och hon tas även på allvar i filmvärlden. Förra året valdes hon in i juryn för filmfestivalen i Venedig.

Ahtilas verk visar hur film och video skär igenom våra liv och påverkar berättandet. Hennes arbetsprocess börjar ofta i skrivandet. Information kring ett ämne vävs samman med fiktion, konsthistoriska eller litterära referenser till mångbottnade berättelser.

– Det är viktigt att hitta stämningen i ett verk, något som stöder ämnet. Det är aldrig klart hur verket ska bli när man börjar. Det är när en process får förbli öppen som det verkligen händer något. Och vid en viss punkt tar verket självt över och

man ser på när det blir till, säger Ahtila.

Ett exempel på hur hon arbetar med texter är filmen *Marie bebådelse*. Kvinnorna är amatörer från Helsingfors diakonissanstalt och regisseras av Kati Outinen. Ahtilas filmer har dokumentära drag och ställer frågan om när berättelsen blir film. Ett annat tema är det heliga i vardagen.

Djuren, speciellt hunden, är viktiga för Ahtila och skildras i flera verk. Videon *Bönetimmen* tar avstamp i hennes personliga erfarenhet av att förlora sin hund men mynnar ut i en mer allmän berättelse om en upplevelse av död och förlust.

Hon hittar stöd hos bland andra Arthur Rimbaud, Frantz Fanon och biologen Jacob von Uexküll.

– Djuren har funnits med som följeslagare hela tiden, särskilt hunden. I sina nya arbeten tar hon ett kliv in i dessa animala sfärer, som Uexküll beskrev som exkursioner till världar utanför vårt vetande. Ahtila har tagit intryck av den baltiske biologens idé om att vidga konsten bortom människan; vad vet vi om djur, hur upplever kråkan världen? förklarar Birnbaum.

Vackra, täta verk

Ahtilas verk projiceras ofta på flera skärmar, så att berättelsen omsluter besökaren. När Ahtila gör videokonst av människors psykotiska upplevelser blir betraktaren delaktig, och får själv uppleva hur det är att höra ljud från ingenstans. De psykotiska hallucinationerna blir en metafor för att skapa konst, att

EIJA-LIISA AHTILA

Profil

• **Född:** 1959 i Tavastehus. Bor och arbetar i Helsingfors.

• **Verk på utställningen:** *Me/We*, *Okay Gray* (1993), *Husskulpturerna* (2004), *Huset* (2002), *Bönetimmen* (2005), *Fiskare/Etyd nr 1* (2007), *Var är var?* (2008), *Marie bebådelse* (2010), *Horisontal* (2011), *Antropomorfa övningar på film* (2011).

• **Efter Stockholm** visas *Parallella världar* på Carre d'Art i Nîmes och på Kiasma i Helsingfors (19.4-1.9.2013).

ASA LUNDEN

skapa något nytt ur tomrummet. – Hennes förmåga är att skapa täta, otroligt professionella verk som baserar sig på forskning. Ändå bottenar de i något personligt. Att jobba med video är som att sätta upp pjäser, varje box har sin egen dramaturgi. I Ahtilas verk förlorar vi känslan för tid och rum och vem vi identifierar oss med i verken, säger utställningens kurator Lena Essling.

– I det senaste verket *Horisontal* vågar Ahtila släppa skrivandet och göra något enkelt, något konkret. Hon vill porträttera en gran. Det är dessutom ett vackert verk.

Porträttet av den jättelika, urgamla granen blir som ett psykologiskt test där en person ritat ett träd – av bilden kan man utläsa en hel del om den som hållit i pennan. Det till synes ganska statiska konstverket ingår sålunda även i en berättelse. Med sina verk påminner Ahtila oss om att vi lever i samexistens med naturen och djurvärlden och att vi på något sätt måste förhålla oss till det.

Med stora internationella framgångar i ryggen har Eija-Liisa Ahtila nu dragit sig tillbaka och har tid för vännerna och familjen i Helsingfors: den elvaårige sonen, mannen och hunden. Hon har slutat undervisa och bygga komplicerade dramer på filmduken, en långsam process som kan ta fyra år. Hon söker sig tillbaka till måleriet, som hon är utbildad inom.

Lorna Bartram
kultur@hbl.fi

Eija-Liisa Ahtilas utställning *Parallella världar* kan ses på Moderna Museet 11.2-6.5.2012.